

A SZÉPSÉG ÁPOLÁSÁHOZ.

Eddig el nem ért
HATÁS.

KIELHAUSER H.

folyékony
Glycerin-Crème

ártalmatlan anyagokból készült sikerült vegyület, mely nemcsak a bőrt finomítja, hanem tényleg az ifjú üdéséget eleveníti és azt állandóan fenntartja. Legjobb övszer levegő, szél és napsütés ellen eltávolít napfoltot, szeplőt, májfoltot és minden más bőrtisztatlanságot.

Glycerin-Crème-Szappan

kiváló enyhe, bárszerűen bőrt idéz elő. A Glycerin-Crème használatánál ajánlható a

Párisi Hőlgypuder

a legártalmatlanabb puder, a bőrt szép fehér színre változtatja és azt simán és szárazon tartja.

Hamisított párisi hőlgypudertől és Glycerin-Crémétől óvakodjanak; csak az a valódi, melyen a címképen, valamint a leírásban a mellékelt védjegy van.

Raktár minden gyógyszertárban és illatszer-üzletben.

Magyarországi főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerháza Budapest, Király-utca 12.

Legelőszerebb sánfa kapható

FÖLDVÁRY IMRE

férfi divat és fehérnemű párra

Budapest, IV., Koronaherczeg-utca 11. sz. és VIII., Kerepesi-út 9. 7301

Férfi cipők, Jäger-árak, vadász és sport-cipők dús választékban kaphatók.

Árjegyzék bérmentve.

Párisban aranyéremmel és díszoklevéllel kitüntetve.

Iren crem. Teljesen ártalmatlan a legjobb szepítő szer, mely az arcbőrnek bárszerű finomságot és üdéséget kölcsönöz, pár nap alatt elhárít mindenféle bőrkibékítést u. m.: bőrkibékítést, szeplőt, pattanást stb. az ajkak természetes üdésének fenntartására különösen ajánlható; azonnal fehérvé válik, így nappal is használható. Ár: Kis téglénynek 50 kr. — Nagy téglénynek 1 frt.

Iren arczpor. A legjobb «Arcpor» az arcbőrnek frissességet, szepességet és a legtisztább fehér színt kölcsönöz, azt simán és szárazon tartja. Háromféle színben kapható, u. m.: fehér, crème- és rózsaszínben. Egy doboz ára 50 kr.

Iren szappan. Illatos növényekből készült legfinomabb hárszappan. Kitűnően tisztít és élénkíti a bőrt. Egy darab ára 40 kr.

Iren szájviz. Üdítőleg hat a foghúrra s megelözi a fogak elhullását. Kat. megfolyásokból eredő s más fájalmak ellen. Egy liter ára 35 kr.

Iren fogpor. A legjobb és legártalmatlanabb fogtisztító szer, mindennapi használatra. Egy doboz ára 50 kr.

Iren haj- és szakállnövesztő. Legjobb és legbiztosabb haj- és szakállnövesztő. Egy adag 2 frt.

Kapható egyedül készítőnél:
HEISZLER FERENCZ gyógyszerésznél
ZENTÁN. 7304 Alapított 1820.

SZABADALMAKAT (Patente). Készítő: RETHY JÁNOS, nemzetközi szabadalmi iroda. Budapest, Erzsébet-körút 2. szám.

(Tulajdonos Zselinski Szilárd, okl. mérnök.) 7015

Raktáron maradt selymekelmék

Árjegyzékkel, valamint a legújabb színes és mindenféle selymekelmék, igazi gyári árakon a valódiság és tartósságért valódiság mellett porto- és vámmentesen házhoz szállítanak. A legújabb, közvetlenül megrendelési forrás magánosok számára. Ezer meg ezer elismerő írt. Minták franko. Svájcba a levélpostán kérésre.

GRIEDER ADOLF ÉS TSA

selymekelmék-gyárak szövetségé Zürich. 0906

Spanyol kir. udvari szállítók. Spanyol kir. udvari szállítók.

Levélbélyeg-kereskedés

PRÜCKLER J. C.

Budapest, IV., Régi posta-u. 5

Alapított 1876. 7240

Veszek! Eladok! Cserélek!

A kinek van eladó zöldsége, gyümölcse, aprómarhája vagy egyéb élelmi cikke, vagy a ki ily cikkeket venni akar, avagy ily cikkeket kereskedik, járassa a

Budapest székes főváros kiadásában megjelenő

Hivatalos Vásárcsarnok

Értesítő

mely hetenként kétszer megjelenve közli a budapesti vásárcsarnokokban eladásra kerülő összes áruknak napi árát, a felhozatalok mérvét és folyton tájékoztatja a beküldőket, árusítókat, mint a vevőket és ismét eladókat.

A Hivatalos Vásárcsarnok Értesítőre előfizethetni negyedévenként egy forinttal Budapesten a fővárosi vásárcsarnokainak igazgatóságánál.

Budapest IX. ker., Központi vásárcsarnok.

Magy.kir.szabad. Osztálysorsjáték.

Az Első magy. kir. szabad. osztálysorsjáték sorsjegyei kaphatók:

A Budapesti takarékpénztár és országos zálogkölesön részvénytársaság váltóüzletében
Budapest VI. ker., Andrássy-út 5. szám.

Magasabb nőnevelő-intézet.

A Horváth-féle nőgymnáziumban,

valamint a hozzácsatolt elemi és ipariszkolában mult hó 19-én kezdődtek a beiratások az intézet helyiségében. 6874

József-körút 19. szám.

Lesoványodásra s egyidejűleg az egészség erősítésére 2 hónapig vendő a dr. Blyn s dr. Duchesne-Duparc klin. tanár, becsületrend lovagja — megfigyelése után Boisson gyógyszer. által készített «per-sa-plin», vesekövesével előállított növ. készítmény. Egy 3 frtos nemzetközi posta-utalvány küldésével bérn. szállít egy palackkal: **M. BOISSON, 100 rue Montmartre, Paris.** Budapestben kapható: **Török József** gyógyszerésznél, király-utca 12. szám. 7050

«Megváltó» gyógyszerháza Puj, Erdély Hunyadmegye. Ha szereti gyermekét, használja a kitűnőnek elismert **Kárpáti egészségi gyermek-tápkávé.** Kapható a legtöbb gyógyszertárban s minden nagyobb kereskedésben. **1 doboz ára 20 krajczár.** Budapesti főraktár: **EGGER-féle** gyógyszerháza «Nádorhoz». 7290

Tessék kísérletet tenni és meg fog győődni, hogy patkányok és pocogerek kiűzésére minden körülmények közt legbiztosabb a **László József** gyógyszerész által feltalált

patkány pusztító-szer. Bámolatossá teszi és biztos sikerrel ezernyi ezer elismerő nyilatkozattal bizonyítja.

Ára 1 doboznak 1 frt. 6 doboznak 5 frt használati utasítással. — Kapható: **LÁSZLÓ JÓZSEF** gyógyszerésznél

Maros-Ujvár (Erdély). 7391

Budapesti főraktár: **EGGER-féle** gyógyszerháza «Nádorhoz».

Kwizda-féle Fluid
A kigyó védjeggyel.
Régi óhírdő díszítés-cosmetikai szer (dörzsölő) az emberi test idegrendszerének és izmainak erősítő és rugókonnyító tétele.
Ára: 1/2 palack 1 frt. Valódi csupán a fenti védjeggyel ellátott palackban és kapható minden gyógyszertárban. — Főraktár: **Kerületi gyógyszerháza, Kornenburg, Bécs mellett.** Szőlőgy, csillag és csomagolás törvényesen védve. 7001

A női szépség

emelésére, tökéletesítésére és fenntartására legkiválóbb, teljesen ártalmatlan, vegytiszta és zsírmentes készítmény a **7163**

Margit Crème.

Rövid idő alatt szünteti szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrkibékítést (mit-esser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is üde bájos arcszínt kölcsönöz, ára 50 kr., nagy 1 forint. **Margit hölgypor** 60 kr, 3 színben. **Margit szappan** 35 kr. **Margit fogpép** (Zahnpasta) 50 kr.

Készítő FÖLDES gyógyszerháza, Aradon Deák Ferenc-utca 11. sz.

Főraktár: **Török József** gyógyszerháza, Budapeston Király-utca 12.

Fesztársaság körkép palotájában Városliget 7173

Krisztus a keresztfán és Jeruzsálem

óriási körkép. Látható reggel 9 órától esti 8 óráig.

Az esti órákban villanyvilágításnál.

Belépő díj 50 kr. Gyermekek 30 krajczár.

40. SZÁM. 1897.

BUDAPEST, OKTÓBER 3.

44. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és egész évre 12 frt. POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt félévre — 6. Csopán a VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 8 frt. Csopán a POLITIKAI UJDONSÁGOK egész évre 5. — Kiváltságos előfizetésekre a postai megfizetésről viteldij is csatlakozik. félévre — 2.50

A ROMÁN KIRÁLYI PÁR.

NEMCSAK MINT szomszédos ország királyára és királynéjára tekintettünk a román uralkodó párra mindig természetesen érdeklődéssel, hanem azért is, mert mind Károly király, mind Erzsébet királyné oly személyes tulajdonságokkal bírnak, melyek bárki tiszteletét, vonzalmát is felkölthetik. A koronás férfiú mintaképe a munkás, kötelességtudó és szilárd akarátú fejedelemből, neje pedig mint kiváló tehetséggel bíró világszerte ismeretes. S érdeklődésünk nem kis mértékben feljűlt, megerősödött most, midőn a rokonszenves fejedelmi pár a magyar fővárosban királyunknál látogatást tett.

I. Károly király német származású, a Hohenzollern-Sigmaringen-ház katolikus ágából

származik; bátyja, mint porosz tiszt, Königrätz-nél esett el. A románok elűzvé Kuza fejedelmet, III. Napoleon ajánlatára Károly herceget választották meg 1866-ban, ki akkor 27 éves volt s mint dragonyos hadnagy a porosz hadseregben szolgált.

A fiatal herceg elfogadta a felajánlott fejedelmi trónt, ámbar jól tudta, hogy mily sok nehézséggel kellend ott majd megküzdnie. S valóban lett is ezekben része elég. Ott voltak legelőször is a régi hatalmas román családok, kiknek egyik vagy másik tagja már ült valamikor a fejedelmi székből s kik közül többben megint óhajtottak volna most oda visszajutni. Ott voltak ezeknek egymással ellentétes érdekű pártfelei, továbbá az engesztelhetetlen, békétlen politikai pártok s aztán a nép nagymértékű elmaradottsága, az új állam majdnem teljes rendezetlensége.

De Károly mind e nehézségeken valójában tiszteletreméltó férfias bátorsággal és kitartással győzedelmeskedett, új országába nemcsak rendet hozott, hanem okos politikájával független királlyá is emelte azt. Az ő uralkodása alatt haladt Románia annyira, hogy most a Balkán-államok közt kétségtelenül a legelső helyet foglalja el.

Ekkor emelkedett népszerűsége a románok közt tetőpontra, de bizony a közörmöt az oroszok erőszakossága és hálátlansága csakhamar megkeserítette, mert Besszarábiát elvették Ro-

De Károly mind e nehézségeken valójában tiszteletreméltó férfias bátorsággal és kitartással győzedelmeskedett, új országába nemcsak rendet hozott, hanem okos politikájával független királlyá is emelte azt. Az ő uralkodása alatt haladt Románia annyira, hogy most a Balkán-államok közt kétségtelenül a legelső helyet foglalja el.

Ekkor emelkedett népszerűsége a románok közt tetőpontra, de bizony a közörmöt az oroszok erőszakossága és hálátlansága csakhamar megkeserítette, mert Besszarábiát elvették Ro-

Mándy bukaresti fényképe után.

KÁROLY ROMÁN KIRÁLY.

ERZSÉBET ROMÁN KIRÁLYNÉ.

ERZSÉBET ROMÁN KIRÁLYNÉ, A MINT A BUKARESTI SZÉKESEGYHÁZ SZÁMÁRA MISEKÖNYVET FESZT.

mániától a szövetséges társak, sőt nyíltan azzal is fenyegették Romániát, hogy ha az orosz kívánságokba nem akar beleegyezni, hát lefegyverzik a román sereget. Erre tette aztán Károly ama férfias kijelentést, hogy megsemmisíthetik ugyan hadseregét, de míg ő él, addig le nem fegyverzi senki. Azonban a románok laktak Besszarabiát mégis át kellett adni az oroszoknak cserében a kevés értékű Dobrudzáért.

Hanem aztán az oroszok eljárása nagyon is érthetően megmagyarázta, hogy hol igyekeztek jövőben Románia a maga barátait keresni. S azóta mindinkább közeledni is kezdett hozzánk, a miben legfőbb része és érdeme van a higgadt gondolkodásu, előrelátó Károly királynak s első sorban neki köszönhető, hogy a román tulzók izgatásai ellenére is oly jó, baráti viszony áll fenn monarchiánk és Románia közt, a minek bizonyítéka éppen ez a mostani látogatás is.

Károly királynak nagy és nehéz kormányzási munkájában nagy segítségére volt fenkölt szellemű, költői lelkületű neje, *Erzsébet*, ki most annyira megnyerte a budapestiek rokonszenvét is. Ő ugyan soha sem avatkozott a politikába, de a román társadalmi élet fejlesztésére, nemességére annál többet tett, az irodalmat, művészetet, ipart rendkívüli buzgalommal mozditotta elő s általában ő tekinthető azon láncszemnek, mely a fiatalos hűvel forrongó román nemzetet az idegen eredetű uralkodó-házzal összekötötte s a kettőt egymáshoz mind közelebb hozta.

Erzsébet királyné egyik régi német hercegség uralkodó-házából született, 1843-ban. Atyja Hermann *wied-i* herceg volt. Már kora ifjúságában rajongott a tudományokért, költészetért s művészetekért; különös vonzalommal viselte-

tett a nevelésügy iránt s már-már komolyan elhatározta, hogy tanítónővé lesz, midőn Károlylyal megismerkedett, a kinek aztán 1869-ben nejevé is lett. A házasság igen boldog, de gyermektelen. Csak egyetlen kis leányuk született volt, de 4 éves korában ez is elhalt.

Erzsébet királyné, mint író, világszerte ismeretes. Egész kis könyvtár már az, a mit, leginkább német nyelven, *Carmen Sylva* írói név alatt kiadott. Különösen érdekesek azon munkái, melyekben a román népköltészetet dolgozta fel, mint pl. «Peles meséi», «Kárpáti regék» s a «Neaga» című opera. Művei közül igen sok, a legtöbb európai nyelvre, magyarra is le van fordítva.

A költő-királyné műveit leginkább a magyar határhoz igen közel eső sinajai kastélyban írja, hol gyakran és szívesen fogad írókat és művészeket is. Rendkívül nyájas, egyénisége szinte elbűvölő erővel bír mindazokra, a kik a fejedelem költőnővel érintkezhetnek. A merre megfordul, nyomában mindenütt felébred az iránta való tisztelet és rokonszenv érzése, a mint ezt budapesti látogatása alkalmával is tapasztaltunk.

CARMEN SYLVA KÖLTEMÉNYEIBŐL.

Előtted magas bérczetető...

Előtted magas bérczetető,
Rajt fellegeknek árnya;
Tul virágos rét, zöld mező
Derűbe' s napsugárba'...

Meredek bércznek nekivágsz
At tüskön-bokron, vészen:
Hisz' napfényes túl a mező,
S ezer virág a réten

De hajh, a vihar rád szakad,
Ér, vizmosás megárad...
S a fele uton meginog
Csüggedt-fáradtan lábaid.

Alattad a mély sziklasír,
Leroskadsz reményvesztve...
A virágos rét, zöld mező:
Ah messze még, oly messze!

Lampérth Géza.

Nem rég mosolyát szórta...

Nem rég mosolyát szórta
A föld s tenger nekem,
De jött a vész s azóta
Nehéz és holt szívem.

S hordom mégis magamba,
Bár mint a kő kemény,
S minden panasz-szavamra
Súlyedni érzem én.

Elállt a dobogása,
Mint ércz olyan hideg, —
A forró könnyek árja
Nem lágyította meg.

Mert könnyem rája úgy hullt,
Mint szikra-permeteg,
S ettől keménynyé izsult,
Miként aczéltömeg.

Tépjétek ki keblemből
Szivem' ti sóhajok,
Nehéz, kínos terhemtől
Már-már leroskadok.

Dobjátok a tengerbe,
Hol már sok szirt pihen,
Legyen ott eltemetve
Nehéz és holt szívem.

Luby Sándor.

Szeretnék lenni...

Szeretnék lenni napsugár,
A mely simul kalászos térré,
Szeretnék lenni kis madár,
Mely fölön lebeg a tiszta légbé'.

Szeretnék lenni fa, mely áll
Magánosan az erdőmélyen,
Felhő, mely lágyan oszlik el
A búcsuzó nap esőköztüében.

Szeretnék lenni csolnak én,
Mint biztos kar vezet az áron,
Szeretném, ha anyám ölen
Ringatna édes gyermek-álmom.

Luby Sándor.

ÁRPÁD HŐS MAGZATJAI.

— A csepeli Árpád-szobor leleplezésére. —

Írta és előadta Bartók Lajos.

I.

Mi ragyog az égen napnál fényesebben,
Mi ragyog az éjben csillagoknál szebben?
Ős szittya dicsőség, a te lángod gyúlad,
Napja nagy jelennek, csillaga szép multnak!

Az egész égbolt csak Hadúr harezmezője,
Íjja a szivárvány, hogy nyílt kilője.
Karja tüzes villám, száll bosszu-felhője,
Zuhog jég buzgánya, földnek döngetője.

Kék harszi mezőben fehér Hadak-utja,
Rajt' zúg égi tábor, millió hun-szittya,
Rajt' robot Attila, szellemhadak nagyja,
Habzó paripája csillagokat rugja.

«Huj, huj!» — zug az égből föld rettenetére,
«Talpra kele Árpád, Etel őcsöce, vére!»
Romlott e világnak büfölte fejére
Lett új Istenostor, — vívjunk nosza érte!

«Huj, huj!» föl az égre zúgó had üvöltöz,
«Kard, jog visszajuttat ős atyai földhöz.
Attila, segíts! nem rombolni világot:
Alkotni hazát, új, nagy Magyarországot!»

Országrengés Árpád mindenik lépése,
Istennyla-csapás lova szökkenése.
Bolgár, orosz és jász, kun, besenyő hódol,
S jó barát örömmel lesz a hódítóból.

Egy nagy lépés szittya őshontul Kiévig,
Máskik, vérben, Kelen átkelő földéig,
A harmadik, döntő, Alpár csatásikja,
Csepelen megpihen fejedelmi szittya.

Csepel-sziget ormát csapkodja a hullám, —
Egy nemzet érzése Árpádhoz zúdulván:
«Hír, üdv, fejedelmünk, nevedre, nemedre,
A hazán, mit szerzél, úr légy mindörökre!»

Neved mint nap, csillag, mely fénylik az égen,
Kettőzve ragyogjon Dunánk tükörében,
S hős véred, örökké élő folyamával,
Hőmpölygjön a nemzet magyar szíven által!

II.

Zeng már diadaltól Árpád birodalma,
«Árpád, te vezette néped diadalra!»
All, mint szobor, a hős mégis Csepel ormán,
Párducz-szeme nyugvó nap képére forrván.

Szállni napot látja három hegyek ormán,
«Leszállhatok én is, — mond, lelke borongván, —
Mert sírom e hon lesz, melynek adék éltet!»
Am könyje omol rá fejedelmi felének, —

Mint bércz tetején függ gyászfátyolu felhő,
Ugy hitvese vállal a fejedelménő,
És omlik a zápor felhőből a bérczre:
«Hős uram, fejedlemem, már mit se remélsz-e?»

Győztél, diadalmas! Hazádat tekintsed,
Atill' nagy örökjét bírod, örök kincset.
Tisza-Duna tájra, nézz büszke hazára,
Itt csak Bolgárföld, ott háromhegy határa!»

S Árpád szól: «Napom hol elvész, a határon:
Három fiam sirja az a hegy, a három!
Elhulltak a harczon, de vissza nem kérem:
E földért lett földé fejedelmi vérem!»

S hazát nem vehetni, csak fejedelmi véren,
Am én borus szemmel a jövődöt mérem:
Van drága örökség, de ki örökölje,
Gondját magzatimként viselje örökre?»

S fejedelmi nemes hölgy fordul a dicsőshez:
«Zoltán, a legkisebb, — a legnagyobb ő lesz!
Él még, ki' szivéből új sarj fakad újra,
A bús anya könyjét derítvi mosolyra!»

Itt születék Zoltán, negyedik levante,
A háromért adta az új haza földé.
Lesz édes arája, s Isten meg is áldja,
Országra virágozik Árpád dicső fája!»

BARANYAVÁRI SOKACZOK.

Csak néz rá fejedelme, párducz a párjára...
Milyen lehetél te, Árpád szíve párja,
Napkelet leánya, csillag a nap mellett,
Nő, ki első nyertél magyar égen helyet!

Fejedelmek anyja, királyok ősanja,
Fenséged, búbjád lant ki nem mondhatja,
Csak magyar nők, lányok hajnalbitor ajka,
Nemők dicsőségét ők visszasohajlja!

III.

Marót Biharország kozár fejedelme,
Nője neki sok van, — de meg is van verve.
Verve van, de csak küzd, kegyelmet nem kérve.
«Megérdemelné, hogy magyar legyen érte!»

Neje sok, de csak egy lánya, arany hajjal,
Mén Marót öreg éj, lánya ifju hajnal.
Ki legyen, ha ez nem, hitvese Zoltánnak,
Ki ered előlél tündér ősanjának?

«Hős Árpád, hadd bírom Biharvart, míg élek,
Várammal e lány is legyen a tiétek!»
«Kössük örök lánczunk hát szűzi szívére,
Honszerzést így oldja szabadság és béke!»

KÉPEK BARANYÁBÓL. — A DUNA-VIDÉKI SOKACZ NŐK FEJ- ÉS NYAKDÍSZE.

... S viruló szigetet mint a Duna karja,
Szépét deli Zoltán úgy ölelve tartja;
De csak egy karjával, — másikkában kardja,
Új s új diadalmat az hoz a magyarra!

Ily sziget vagy, magyar, a világtengerben,
S híred, neved ragyog napnál fényesebben.
Bölcs, nagy fejedelmid, szentek, hős vitézek,
Adtak örök éltet Árpád nemzetének.

Párduczszemű ő, nézz fényes Budavárra,
Szállt büszke korona fiak- s unokákra.
Véred ma is ur még trónján e hazának,
Árpád hős magzati fölvirágozának!

KÉPEK BARANYÁBÓL.

Egy 700 lapra terjedő vastok kötetből vannak véve mutatványul a képek, melyeket Baranyából a «Vasárnapi Ujság» mai számában közlünk. A könyv címe «*Baranya múltja és jelenje*». Szerkesztette és kiadta *Várady Ferencz*; az előszót *Kardos Kálmán* baranyai főispán írta hozzá. És ezt a könyvet annyival inkább időszerű ismertetni most, mivel legközelebb éppen Baranyamegye területén időzött II. Vilmos német császár.

A könyv előszava röviden jelzi a munka egész tartalmát, de egyszersmind azt a hangulatot és fölfogást is, melylyel a cikkek írói tárgyaikat kezelik: gyöngéd és mély szeretet a föld iránt, melynek életét, szépségeit ismertetik. Miként is írhatnának Baranyáról másként a tulajdon fia, sőt még az idegen is? Mint a fűvész, a ki nemcsak a pompázó liliumokat, hanem a sovány zuzmót is számba szedi: úgy van itt egybegyűjtve, a mi fényes és a mi homályos, a mi szép és a mi groteszk. Nem hallgat el semmit; nem csuda hát, hogy a kötet vastok; sok mondani valója van az írónak. De bármily vastok a kötet, még sem fér bele az egész *Baranya*, legfeljebb csak a fele. A *jelen*. — A *múlt*, az még hátra van, vár a másik kötetre; mert Baranyának nagy múltja van. Olyan régi, mint Aquincumé; kereszténysége, civilizációja régiebb, mint a magyar nemzeté. Nagy urai, nagy családjai, nagy püspökei, kikről a tudós Koller, és a jobb emlékezetre is méltó Haas Mihály annyit írtak, de még sem elegend, s csak részben magyarul. Nagy ütközetei, melyekről a török történetírók világosabban írtak, mint a magunkéi... Derék munkát végez, a ki ezeket egy könyvben szépen összegyűjti.

MOHÁCSI MAGYAROK.

ORMÁNSÁGI ALAKOK.

MOHÁCSI BÚSÓK.

PÜSPÖK-BOGÁDI MAGYAR MENYESKE.

DÁLYOKI SOKACZ NŐK.

TORMÁSI MAGYAROK.

ORMÁNSÁGI LEÁNY.

MOHÁCSI VIZHORDÓ SOKACZ NŐK.

A szerkesztő jól tette, hogy nem hamarkodta el a dolgot, és a könyv címének némi kis kompromittálásával, nem a *multtal* kezdte, mert a múlt nagy mező, nagyobb mint a jelen, forrásai sokfelé rejtekeznek; erő kell azokat felkeresni, és kritikai él egy mederbe összevonni.

Az egész könyv voltaképp kilencz fő szakaszra oszlik, de az olvasó az egész tartalmat két fő csoportra tagolhatja: tudományos és szépirodalmi csoportra, s méltán, mert a mi tudományos benne, az igazán tudományos, de nem a tudomány konvencionális nyelvén, hanem az elbeszélés könnyebb modorával tárgyalva. Így *Gerece* Péter a pécsi építkezéseket a mi nyelvünkön (olvasók nyelvén) beszéli el; a szerkesztő, *Várady* Ferencz, a ki egyébként poéta is, — a szépirodalom modorában ismerteti Baranya flóráját és faunáját. *Kovács* István 200 lapra terjedő gazdasági és statisztikai, *Matyasovszky* geológiai, *Sirisaka* Andor, dr. *Agh* Timót, dr. *Kopcsányi* Károly tanügyi, dr. *Schmidt* Antal kórházi ügyi cikkeit gondosan összeállított tanulmányok és egyszersmind vonzó olvasmányok is, melyek olvasása közben meglevenedik előtűnik egy nagy méreteken emelkedő város, melynek szobrászai, festői, zenészei, írói, szép színháza, nagy iparosai, gazdag emberei, remek gyárjai, ékes templomai, előkelő köztisztviselői (és azt suttogják, a kik ott megfordultak, hogy rossz közelete és rossz ivóvízei) vannak; és előttünk áll a *Rózsák városa*.

A könyv irodalmi részének nevezhetjük a *Baranya népei* című szakaszt. *Várady* Ferencz, *Jágics* József, *Somsich* Sándor, *Tarnai* Károly, *Bodon* János, *Kulcsár* József, *Sebestyén* Ádám és *Pencz* János cikkeit. Ethnográfiai cikkek, elmés és kedves rajzokban. Írók ismerik is, szeretik is a népet, melyről írnak, ezért van, hogy ferdítésekkel, felültevésekkel seholsem találkozunk, mint annyi más kontárkodójánál a tájszólásoknak és népszokásoknak. A lakodalmi és temetkezési szertartások között irodalmi tekintetben is értékesek az egészben idézett verses búcsúztatók, melyeknek értelmes tartalma, egyszerű nyugodt menete, s tiszta rimelése sok helyt megragadó. Az *Ormánság*, különös előszeretettel ismertette, de kifejejtve egyházi életéből egy mindenneknél értékesebb szokás, melyet, hogy feledékenységbe ne menjen, ide iktatunk. Az aratás befejezte után azonnal, — tehát a hordás vagy nyomtatás megkezdése előtt, — minden gazda-asszony, a legteljesebb kalászkából válogatva kimorzsol kézzel egy tátra, vagy szakajtóra való tiszta buzát, melyben egy szem konkoly, úszög, fűmag, vad-borsó, stb. nincs; azt beviszi az ekklesia házához. Az ekként begyűlt 3—5 mérő búza szolgáltatja az Úr asztalára a sakramentomi kenyeret. Így részesülnek mindnyájan egy kenyérben. Mindnyájan, mert ott nincs templomkerülő. A *Mecsekhat* (Hegyhát) szép rejtett völgyei, melyekben kis arányokban éjjel-nappal a hunok harsza foly (a gót szorongatja a hant), épen oly érdekességgel nyílnak meg előttünk. Egy

dologban azonban nem örömet adunk hitelt a cikkeknek. Ha igaz az, hogy száz évvel ezelőtt az egész Hegyhát csaknem egészen magyar volt: akkor nem lehet igaz az, hogy a Hegyhát mai magyarsága, idegenből magyarosodott volna el. Arra van eset, hogy a tiszta búza elrozsozódik, de arra nincs, hogy a mi egyszer elrozsozódott, az visszabúzosodjék. Az lehet csak az igaz, hogy a németek kiszorította a régi magyarság egy részét, de a másik része ott maradt magának. Ezáltal nincs kizárva, hogy a németesség aztán most már kezdjen búzósodni.

A cikkekben felhozott szójárási példák pedig nem annyira valami elmagyarosodottságnak, mint inkább az ormánsággal való azonos eredetnek bizonyosságai, mert a *tudi*, *hajti*, *tössze*, *vissze*, *vívott*, *vévtől*, *kohács*, *lohak*, megéltünk az ebéd, stb. Ormánságban is csakugy járják, mint a Hegyháton.

Az *«azt tudnám»* sem hegyháti sajátosság, hanem egész Baranyáé és Somogyé, sőt talán a Dunántúl nagy részéé, és annak a népnek, mely ösztönszerűleg irtózik minden erős kifejezéstől, s keresi a jó hangzást, finom érzékere mutat. *A gondolt* és *hisz* igéket csak úgy ismeri, s él is velők, a mikor kell, mint mi.

De megkülönböztetéssel él. Véleménye nyilvánításában szerényen megmarad a legkisebb jelentőségünél. *«Az tudnám»* annyi nála, mint nálunk az *«Úgy vélem»*. (A *vél* igét ismeri, de nem él vele, mert urasnak tartja.) Az *«azt gondolom»* már határozottabb, s azt jelenti: *«úgy ítélem»*. Az *«azt hinném»*, mely más vidéken derűre-borúra csatangol, semmiképen sem megy a szájára.

KÉPEK BARANYÁBÓL. — HALÁSZ-HÁZ A TAVON.

Egyetlen szó-alak van az egész hegyháti szó-járásban, melytől megrettenünk. *Megvárlik*, *elhagylik*. Ez az ő ajkukon azt jelenti: megvárakoznak benne. Tehát az ige i hangjában bennfoglalatik ez a hosszú szó: *bennelikelet*, épen úgy, mint annak egyes lak ragjában a *«tégéd»*. Szinte hajlandó az ember arra a bizonyos kürti úri emberre gondolni, a ki egykor a maga ivadjával felültette a *«Nyelvőr»*-t, és az ő patriotáit. De a cikkben semmi sem mutat arra, hogy írója érdekeskedni akar; ellenkezőleg, a mit tud, s a miről számot ad, azt nem fölfedezési útra indulva kapkodta össze, nem is úgy ragadt rá, hanem vele született, vagy legalább is bele élte magát. Tehát a *«megvárlik»* egy komoly valóság, melynek törvényét s létjogát érdemes volna vizsgálni. Kár, hogy *Kulcsár* József nem próbálkozott meg vele.

Az *«igyom»*-re azt jegyezzük meg, hogy az *igyom* nem csupán az Ormánságé s Baranyáé. Ez a szó közös, és kizárólagos Shibbolethje a Dráva és Duna mindkét partján. — Baranya-Sellyétől Belyéig, s innét fel Tolnáig található kálvinistaságnak, azzal a *«kigyelmeddel»* együtt, melylyel ez a nép csak belső embereit tiszteli meg. Egy mást, vagy polgári felsőbbiséget soha. Más helyeken a *«kigyelmed»* kijár boldognak, boldogtalannak; itt csak a papoknak. — Az *igyom* és ez a *kigyelmed* ilyen karöltve járása egy törzsre vallanak. Erre vall a nő viselet is, ezeféle módosulásaiban, de ugyanazon egy könnyen felismerhető ősalapon.

De ha még tovább folytatjuk a nyelvészkedést, attól félünk, hogy ismertetésünkre szerkesztői izenet lesz a válasz, és pedig csak ennyi: *«Szózat 5-ik sor»*. Másfelől amoda bennt, a könyv mélyében várakozó alakok nyugtalankodnak, hogy hát ő velők mi történik? Bizony nehéz közülük válogatni, mert nem kevesebb mint 170, többnyire sikerült fényképmásolat teszi érdekessé a munkát. Részben épületek, gyárak, stb., melyeket már ismerünk, de jól esik újra látnunk; tájképek és életképek, mint a *Riha* tó, a *halászház a tavon*, a *nagy háló beszédese*, *Mohács vízmeregető ledényei* és *mosó asszonyai*, *Mohács magyarjai*, azaz *kálvinistái*, mert ott három vallásfelekezet van, t. i. magyar, rácz és német. Tessék kitalálni, melyik másik. — A 126-ik lapon egy ráczkőzári öreg német pár áhitatos alakjára vet sugárt a vasárnap délutáni nap, vagy az Evangyliom. Vajjon mit? *«Boldogok a békességre igyekezők, mert azok Isten fiainak mondatnak.»* Amodább két tormási magyar; látszik a ködmenéről, hogy magyar, és a szétvetett lábáról, hogy az adót sokalja. A melylyel a könnyűvérű sokacsz nem igen törődik, kivált farsang három napján, mikor felöltözik *búsó*-nak, s mindenféle oklatan állatok formájába átváltozva, dudaszó mellett három nap és három éjjel ijesztegetik egymást, és mulattatják az idegen nemzeteket. A ki teheti, menjen Mohácsra húshagyóra; megérdemli a fáradságot; a ki pedig röstell odáig menni, nézze meg itt a 160-ik lapon a búsókat, s gondoljon rájuk hazafias hálával, mert a búsók kergették ki Magyarországból a törököt. Ezt magok a búsók állítják, tehát egészen hiteles.

BARANYAMEGYÉBŐL. — A RIHA-TÓ A MOHÁCSI SZIGETEN.

zafias hálával, mert a búsók kergették ki Magyarországból a törököt. Ezt magok a búsók állítják, tehát egészen hiteles.

Mi azonban hideg hálátlansággal elfordulunk tőlök, s inkább vonzódunk azokhoz a bóbítás, koronás, bokrétság csudálatos pillangókhoz, a kiket a dályogi bíró a 300-ik lapon beparancsolt. Hat-hét ifjú sokacsz természet, kétségkívül a legszébbjéből és legfényesebbjéből; de mihaszna, ha a fényképész olyan apróra szedte őket, hogy a bogárszemükből alig csillan meg valami, mintha hálgyog volna rajta. Hagyján a szemük, arra ők maguk sem sokat adnak, de a sok szép fényes gyöngy a nyakukon, abból meg ép semmi se látszik. Hát ezért öltöztek ők ki olyan pompával, hogy még a német császár is híreket vette! Be is fogatott mindjárt, szaladt le Magyarországra, hogy színről színre láthasson benneteket Maricza, és gyönyörködhesse a látástokban, míg meg nem öregeszték; mert ez bizony hamar megtörténik. Olyanok vagytok, mint a ház tetején nevedekett virág, mely minél előbb megérni, elszárad. De azért ne búsuljátok! Itt ebben a nagy könyvben száz esztendő korotokban is olyan szépek lesztek, mint a hogy a német császár emlegeti még máig napig is. Ti veletek bosszantja oda haza a német lányokat. Hát nem elég ez nektek?

— *«Nem bizony! Mert lám a püspökbogádi menyecskéket egy egész árkusra formázta ki a tükrös úr. — Hat szélben. Mekkorra haját irt neki, milyen kontyot, milyen csipkés keszkenőt! Hát nekünk nincs olyan? Mivel különb ő, mint mi?»*

No-no, Maricza! Nem kell érzékenykedni! Nem látod, hogy ennek az asszonykának könyvecské is van a kezében; meg kell becsülni a könyves asszonyszelédet, mert nem visszajárul fordítja ám a könyvet, mikor olvasni akar belőle! Aztán, nem tudom én, ha ezt látta volna meg a német császár, volna-e most szó tirólátok Németországban?

Ezt az ormánsági lányt pedig még jobban is megnézzétek! Ennek ugyan nincs könyvecskéje, de nincs is rá szüksége, mert a fejében van mind a százötven szoltár, és torkában mind a kétszáz-harmacznyolcz dicseret. Ha elkezd énekelni, egymaga tültess a bodonyi bácsún.

Hogy pedig megvigasztalódjatok, és ne panaszkodhassatok, hogy a sokacsz szépségeket tízéval zsúfolták egy tenyérnyi papírosra, nézzétek ezt a másik képet, a *luzsoki gyűlékezletet*. Meg sem tudjátok számlálni a hány alak itten festve van. Pedig az mind magyar, és van legalább is olyan csinos, mint ti. Azt ne gondoljátok ám, hogy ezek most kólóra készülnek, mint ti szoktatok, mikor a templomból kiszabadultok. Most szentelték föl az új templomot. Ha a ti

fületek egyébre is való volna, mint, hogy az arany függőket rázzátok vele: meghallhatnátok az ének utóhangjait, a mit odabent énekeltek:

Itt megpihen a madár is, Fészket rak a fecske-pár is: Ó Zehádth, ó én királyom! Mely szépek a te öltöid; Boldog, ki nyugtot talál itt, Hogy tégedet szívvel szolgáljon! Boldog hajlék, boldog élet, Egy hajlékban lakni véled.	Boldog, a ki ide juthat, Kiknek uta a te útad! Mert járjanak bár kiestlenben, De nyomukban forrás fakad, Megárad nekik a patak, Újult erővel, nagy örömben Mennek a Sionra kelve, Vig zengéssel énekelve:
---	--

«Gondviselő édes atyám,
Kegyelemmel tekintés reám;
Atyai szódat várom én is,
Jobb egy napot élni veled,
Mint töled távol ezereket;
A te házádnak küszöbén is
Jobb: mint a kik vigadoznak
Hajlékban a gonoszoknak.

Mikor ezt odabenn nagy könnyhullatások között elzengedeztek, kijönnek és szép sorba állanak, nem kólózni ám, hanem hogy szép harmónizálással elhangiossák a himnuszot.

Isten áldd meg a magyart...

(meg a sokaczt is, meg a sztári horvátokat is, meg a hirciseket is, meg a szent-dienesi katolikuskokat is, meg a vaizsloiakait is, meg a kis- és nagycsányi atyafikat is, meg a zalátai nazarenikusokat is, meg a kontyos zsidót is, a Herslit, meg a tekenő vajú cigányokat is, még az urasági erdőkerülőt is! Áldd meg mind.)

Jó kedvvel, bőséggel...

Maricza! gyere közelebb, mondok neked valamit! Némely más tartományban, ha egy rongyos iskolát nagy kinnal összetakolnak, úgy nyögnek bele, mint a ti Pérotok dudája, mikor fogytán van benne a szusz; ha pedig valahogy új templomra tesznek szert, a mihez száz esztendőig készültek, azt úgy szentelik fel, hogy minden ember megátokozza a maga lábát, hogy t. i. törjön el mind a kettő négy darabba, ha valaha átlépi annak a templomnak a küszöbét, s hozzá azt ordítózta, hogy az unokája is arrul kódul. — Ez a templom pedig, a kit itt látsz, tizenöt ezer forintba került, és ezt építette az a háromszáz ember, a ki Luzsokon lakik. Még a a cseesszópóra is 50 forint esik belőle. Pátrónusuk csak egy volt, a kihez folyamodhattak, de az azt mondta nekik: *«Fiaim, én pénzt nem szoktam osztogatni, hanem elég nektek az én kegyelemem. Kölesönpénzhez sem nyúltak, kéregetni se jártak ország ellen, hanem azzal a kegyelemmel, mit a patronusuk ígért nekik, rendbeszedték a dolgukat, megkezdtek az építést, hordta az egész falu a téglát, a meszet, a fát, a vakolatanyagot, hordta az a leány is, a kit itten irigylsz, hordta fejtetőn, két karon, heteken hónapokon keresztül, pedig az apja kifizethetne egy pár városi purgert, de hordta, hogy az ő templomukban ne legyen jussa se samaritánus-*

nak, se asdodeusnak, se sovánknak, se pupáknak... Hát nem érdemi meg az ilyen lány, hogy egész árkusra írják a képét?

Maricza! ha én azt megtudom, hogy te a dályogi templomhoz vagy iskolához a magad jó szántából és napszám nélkül csak egy marék meszet viszesz is: én a templom ablakára gráfóztatom le a piros orezát, de még a két kezdet is. Hadd lássa egész Dályog sok számos esztendőkön keresztül!

A luzsokiak, míg a szép templomuk meg nem épült, régi fa-templomukba jártak. Ebben a fa-templomban szolgálta az Istent ezelőtt ötven esztendővel egy öreg pap, és az öreg pap szárnai alatt egy fiatal papnövendék is meg-meg jelent a luzsoki katedrában, kit az öreg pap káplánjának, a luzsokiak pedig az öreg úr utódjának szántak eleve. De mielőtt ez bekövetkezhetett volna, meghalt az öreg szolga, az ifjú pedig még nem emelkedett kápláni rangra. Vége lett a szép álomnak. Talán jobb is: ki tudja, építhetett volna-e úgy, mint a mostani. Az öreg papnak szép könyvtára volt, tudós ember volt, de csak a deákban, a mi azonban maholnap megszűnik «csak» lenni. Egy vad-szöllővel gazdagon befutott terebélyes mogoró bokor alatt volt neki egy gunyhója a rétye gyeptüében, ott idezgette a deák verseket, kivált a Georgikonból, melyekhez maga is komponált, míg az ifjú figyelemmel hallgatta, és a vad-szöllő mennezet alatt feledni kezdte Pestet, és zaját... se fia, se leánya, se házastársa az öregnek; egyedül éldégtelt egy nörökona gondozgatása alatt. Egész évi pénzkiadása 15—20 váltó forint volt, ebben egy pár csizma ára is befoglalva. Nem volt fősvény, tisztelen élt, de jóvedelmét megtakargatta, s belőle szép alapítványt is tett egy főiskolának. Alapítványa részben elkallódott. Fekete márvány oszlopa még ott van a luzsoki temetőben, s rajta a neve: *Bódis István*.

Baksay Sándor.

LÓVERSENYEK RÉGENTE.

A lóversenysport, a könnyen hevülő, lázas életű századvégi emberiség egyik legkedveltebb szórakozása, — azon intézmények sorába tartozik, a melyeknek régi multjuk van. Rendeltetése és alakja az idők folyamán, különösen a fogadások lehetővé tétele által, jelentékeny módosulást szenvedett ugyan, mindazonáltal eredeti lényege: a lófuttatás, már a régiek előtt is ismeretes volt és közkedveltségnek örvendett.

A régi görögöknél az istenek szolgálatára rendezett ünnepélyek egyik főprogrampontját képezték e versenyek, s a megtartásukra kijelölt pályá *hippodromnak* neveztették. A leghi-

resebb ezek közül a konstantinápolyi hippodrom volt, a melynek nyomai ma is láthatók a Mekka felé zarándoklók jelenlegi gyülekezőhelyén, az Atmeidan nevű nyilvános térségen. E pálya eredeti hossza 4 stádium (24 ezer láb), szélessége pedig 1 stádium (6 ezer láb) volt. Jelenleg a folytonos építkezések folytán már alig 250 láb hosszú s 150 láb széles, s a négy oldalán lévő gránit-obeliszek, valamint a velencei szent Márk templom főkapuját díszítő bronz parapán kívül csak egypár kisebbrendű műemlék az, a melyek alapján némi fogalmat alkothat magának az utókor a régi hippodrom pazar berendezéséről.

A rómaiaknál az *circensesek* voltak divatban, s főleg a császárság idejében olyan közkedveltségnek örvendtek, hogy a római népnek kíváncsi elősorolása alkalmával szinte jelszava lett ezen mondás: „*pauem et circenses*” — kenyeret és circenseset.

Ezek tulajdonképen küzdőversenyek voltak lovak és kocsik számára, s az ott versenyzők ruházatuk színe által igyekeztek egymástól különbözni. A divatos színek sorába egyrészt a fehér és a kék, másrészt a vörös és a zöld tartozott.

Míg azonban a circenses már a 6-dik században megszűntek, a byzanci hippodromok életképességüket egészen a 13-ik századig, Konstantinápolyban a keresztetek általi elfoglalásáig teljes mértékben megőrizték, sőt politikai jelentőséget is nyertek. Ugyanis a versenyzők közt két nagy párt alakult saját előjárókkal és saját hivatalnokokkal, s ehhez képest a polgárság is két pártra szakadt: a kék és a zöld pártjára. Történt azután, hogy nagy Justinian császár és neje Theodora a kék pártját tüntette ki kegyeivel, miáltal a pártok versengése teljesen elfajult olyannyira, hogy a császár mindkét párt részéről több zavargót elfogatott s kivégeztetett.

A császár e tettének következménye az lett, hogy az eddig versenyzők közös erővel Justinian ellen fordultak s 532 jan. 13-án lázadás tört ki, a melyet „Nika (győz) lázadás” néven említ a történelem. A lázadók a császárnak Justinian egyik unokaöccsét, Hypatiuszt kiáltották ki. Egy hétig tartott az elkeseredett küzdelem, míg végre Belizár hadvezérnek 30,000 ember lemeszárítása után sikerült a lázadókat leigáznia.

Hypatius és 19 előkelő társa halállal lakolt, a pártok pedig továbbra is fönmaradtak egészen a 13-ik századig, a mikor tudvalegőleg a hippodrom megszűnt versenytérül szolgálni.

A görögök és rómaiaknál divott ezen versenyzőket a keresztény vallás ugyan elnyomta, de azok a templomi ünnepélyek alkalmával más alakban újra csak előkerültek. Itáliától eltanulta Anglia, déli Németország, Bajorország s Ausztria, sőt hazánkban is találhatók némi nyomai, s azon czéllalatt bírtak, hogy az ünneplő népet szórakoztassák.

Mindezek idők folytán kimentek a divatból, csak Sienna városban tartják még meg mai napig is. A verseny tere a Piazza del Campo, s a díj a „Palio”, egy arany bojtos selyem zászló, a melynek fehér alapja a szűz Mária képe s a város czimere van festve, köröskörül jelképes

jelvényekkel s az illető év számának a megjelölésével. A versenypálya félkör alakban hajlik, s részint mert a házak erősen benyúlnak a hajlások helyén, részint mert a talaj e helyütt lejtős, lóra és lovasra egyaránt veszélyes.

A mi az egészben a legérdekesebb, az az ünnepi felvonulás. Színeiben gazdag, fantasztikus menet az, a melyben a város egyes kerületeit képviselő személyek külön-külön csoportokat alkotnak. Minden ily csoportnak megvan a maga színe, a mi a pazar kiállítású középkori öltözetek tarkaságát még inkább emeli. Ezekben kívül fegyveresek és zászlósok egész sora következik.

A közönség, a mely a tribünöket ellepi, hangos kiáltásokkal üdvözi a maga kerületét, „*contradáját*”, a mely miután kijelölt helyét elfoglalta, kibontott zászlóval fogadja azt a kis

s azt azután az illető *contrada* templomában függesztik fel.

A középkori ünnepi vesények eme mindenestre érdekes maradványát minden esztendőben augusztus 16-án tartják meg, kegyeletos emlékeképen Sienna régi hatalmának.

EGYVELEG.

* **Híres osztriga.** A jelenlegi tekintélyes orosz bankárháznak, Saluninnak, megalapítója Szeretieff gróf jobbágya volt. Midőn meggazdagodott, minden áron meg akarta magát váltani, de a gróf, kinek hízelt, hogy dsgazdag és híres jobbágya van, nem egyezett bele, bár már egy millió rubel váltásdíjat is ígért neki. Egykor Salunin Krim félszigetről visszatérve, urának több más ajándék között egy hordó finom osztrigát hozott. A véletlen úgy akarta, hogy midőn a grófnál jelentkezett, ez épen mérges volt azért, mert szolgálja nem tudott vendégeinek osztrigát keríteni s az épen belépő Saluninnak félig tréfásan monda, hogy most teremtsen neki osztrigát s akkor szabad lesz. Salunin erre behozta az osztrigát, a gróf szavának állott, sőt volt jobbágyát azonnal vendégül hívta az osztriga elfogyasztásához.

* **A hullaegetés** Franciaországban nagyon terjed. A hullaegető társaság 14-ik jelentése szerint Párisban 14 év alatt 20 ezer hullát égettek el s ma már az elégetés alig kerül egy órába.

* **Arany koporsót** készített magának egy Wherfolele nevű amerikai aranyműves. Bensejét selyem-báronnyal vonta be, melynek méterje 10 dollár volt, külsejét pedig ékszerekkel rakta meg. A koporsó 70 ezer dollárba került.

* **A vanillia** még most is igen drága fűszer, 20—30 forint kilója nagybán véve. Sok ideig nem voltak képesek idegen földön meghonosítani, mivel bár némely helyen, például Reunio szigetén nagyon jól tenyésztet, de soha sem termett gyümölcsöt. Végre megtudták, hogy a vanillia virágát rovarok termékenyítik meg s ezért a vanillia tenyésztők a nyugatindiai szigetekről olyan rovarokat is hoztak maguknak.

* **Hal-eső.** Franciaországban a jelen év tavaszán fordult elő az a ritka eset, hogy Dordogneban Grantges közűség határán egy mezőkön, mint a kertekben egész sereg hal hullott a földre. A halakat víztőlcsér ragadta ki a tengerből, melynek partja innen közel 150 kilométernyire van.

* **A postagalambok repülésének gyorsaságáról** most Andrée léghajózása alkalmából igen sokat írnak. A vélemények igen eltérők. Ziegler freiburgi tanár nézete szerint a szél iránya és a nagy távolság a döntő. Rendes körülmények között a galamb csak 10 méter másodpercenyi gyorsaságú szél ellen képes repülni s ekkor is csak 20 métert tehet másodpercenként, kedvező szél esetén pedig 30 métert, úgy hogy az első órában 100 kilométernél többet haladna szél irányában, de szél ellenében legfeljebb 40 kilométernyit. Ha 30 óráig folyvást haladna így a galamb, Spitzbergától Norvégia felé éjszakai pontjára juthatna. Németországban 1500 méter magasba is felemelkedtek, másutt nem. Helyzékét még eddig nem voltak képesek megmagyarázni, Ziegler emlékeztetnek tulajdonitja.

* **Ingyenes a halál** Svájc némely tartományában, hol az összes halottakat, gazdagot és szegényt egyaránt, államköltségen temetnek el, a koporsót és ravatalt is ideértve.

STERNECK TENGERNAGY.

Szeptember 20-ikán volt 50 éve annak, hogy Sterneck báró mint tengerészapród az akkor (1847) jellegére nézve inkább velenceinek, mint osztráknak mondható haditengerészetbe lépett. Midőn aztán 1848-ban Velenczében is kiűtött a forradalom, a legénység s a tisztek legnagyobb része átpártolt az olaszokhoz a Velenczében horgonyzó hajókkal együtt. A 18 éves Sterneck azonban néhányad magával zászlójához híven Triesztbe sietett, hol a hajóhad csekély maradéka összegyülekezett. Maga se hihette volna akkor, hogy e néhány megmaradt, kevés harczi értékkel bíró apró vitorlásból álló flottilla, rövid 16 év alatt oly hajóhaddá növekedik, mely a lissai győzelmes csatát fogja megvívni a kétszerte hatalmasabb olaszok ellen.

Sterneck báró, mint a karinthiai főlebezési törvényszék elnökének fia, 1829-ben Klagenfurtban született. Már 1848-ban mint tengerészeti hadapród kiténtette magát Ancona ostrománál. 1864-ben, a helgolandi ütközet után Tegetthoff a „Schwarzenberg” nevű fregata vezérletét bízta rá. 1866-ban kitörvén a szövetszert olaszok és poroszok elleni háború, Tegetthoff ismét őt választotta lobogós hajójá, a „Ferdinand Max” parancsnokául. Hogy mily dicsőséges

része volt a lissai híres csatában, s hogy a „Re d'Italia” olasz pánczélos elsüllyesztésével a lissai ütközetnek addig ingadozó szerencsét a mi részünkre billentette, az még mindnyájunk élénk emlékezetében van. E hadi tényeért ő Felsője a Lipót-rend lovag-keresztjével s a Mária-Terézia-rend kis-keresztjével tüntette ki.

A háború után Póla kikötő - parancsnokává nevezetett ki. Az ő parancsnoksága alatt indult Póla, mint monarkhiánk hadi kikötője, virágzásnak.

1872-ben ő vezénylő az „Isbyörn” yachtot Novaja-Semlja felé, hol Weyprecht éjszaksarki vállalata számára élelmi raktárt állított fel. E merész útjából a Petschora-folyón fölfelé, Oroszországon keresztül térvén vissza, még az 1872-ik év őszén ellentengernaggyá nevezetett ki. E rangjában fő figyelmét a haditengerészeti taktikára, a jelzési műveletek fejlesztésére és gyakorlati

kipróbálására irányozta. 1883-ban altengernaggyá és a tengerészet főparancsnokává, 1888-ban pedig tengernaggyá nevezte ki ő Felsője.

Főparancsnoki működésének tizennégy éves korszaka alatt valóságos megifjodáson ment át a haditengerészet. Az egymást szédítő gyorsasággal követő technikai vívmányok folytán az újabb hadihajók úgy anyagukra, mint egész föl-

BÁRÓ STERNECK TENGERNAGY.

szerelésükre nézve teljesen elűntek a régiebbektől. Ugyanez áll az ágyúkra, valamint a hadihajók összes fegyverzetére nézve is.

Magától értetődik, hogy az új technikai vívmányok szerint készült hadihajókon a szolgálatnak és a gyakorlatoknak is szükségképp meg

villamosság szolgálati ágaiban. — A most már teljesen elkészült „szervezeti szabályok”-ban az összes katonai és kezelési szolgálatra vonatkozó rendelkezések, az utolsó tíz évi tapasztalások nyomán a legnagyobb alaposággal készültek és foglaltatnak egyöntetű egészsé.

Sterneck tengernagy ugyanazon csüggedetlen eréllyel, melyet a haditengerészet helyes szervezésére fordított, kezébe vette az egészen elavult flotta újjaalakítását is, bár buzgalma elé itt a szűkösön kiszabott költség igen nagy akadályokat gördít.

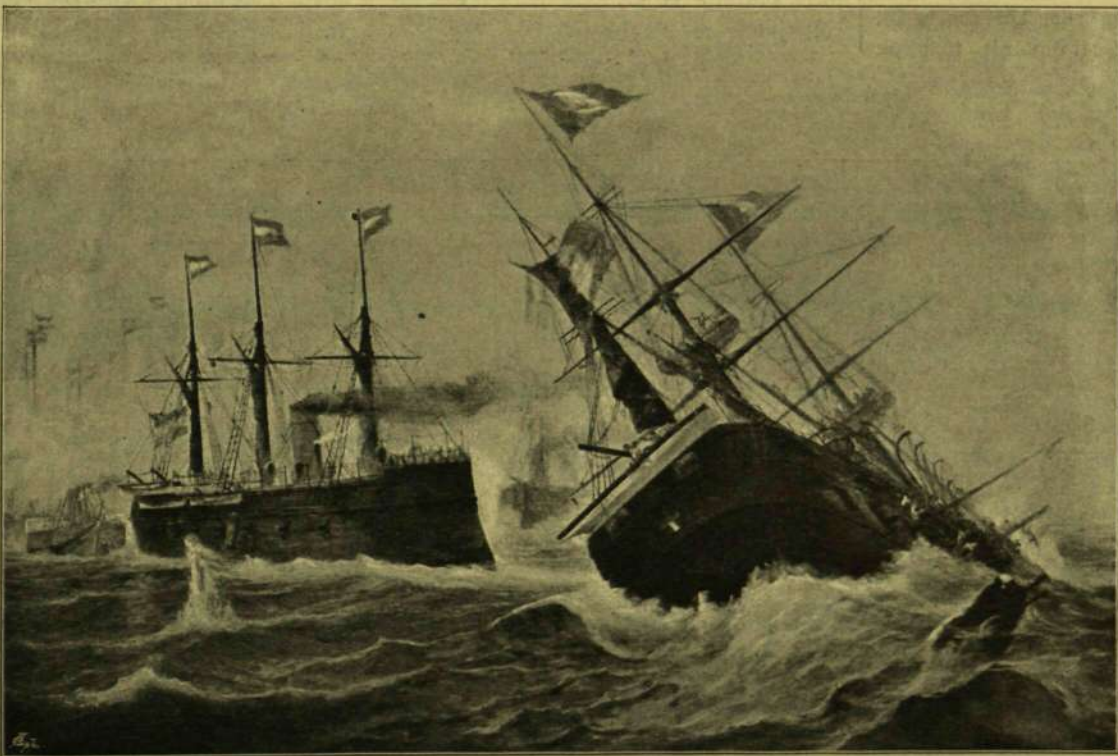
Mindamellett megvetette alapját mindennek előtt a torpedó-flotillának, mely már csak fokenkénti továbbfejlesztésre vár.

Czirklóknak, melyek a mai gőzzel hajtott hadihajók gyorsaságánál s a szélről független voltakna fogva, még nélkülözhetetlenebbek, mint a vitorlások korszakában, teljes híjával voltunk. Hajóink ez osztályát igen szerencsés típusokban ő teremtettem meg. Végre hozzáfoghatott új csatahajók építéséhez is, csatahajók alkotván egy flottának a törzsét, melyek nélkül a partok sikeresen meg nem védhetők. Ez új, habár kisebb méretű hajók első osztálya: a „Monarch”, „Budapest” és „Wien” partvédők, immár elkészült. A tervbe vett további csatahajók, — pedig tengerpartunk sikeres megvédtetésére még hatra és pedig az előbb megnevezetelnél nagyobbakra volna szükség. — valamint a dunai monitorok szaporítása attól függ, hogy mily összegeket fognak a delegációk e célra megszavazni.

A monarkhia tengeri kereskedelmének előmozdítására lankadatlanul irányzott törekvései közismeretesekek. Humanitására vallanak a Pólaban felállított óvodák, iskolák s az arzenál munkásai érdekében általa létrehozott intézmények. Alatta hadi tengerészetünk kivette a maga részét a tudományok előbbrevitelében is, elég e tekintetben a pólai csillagda működésére utalni s azon kutatásokra, melyeket a „Pola” nevű hadihajó már öt év óta az Adriai, Földközi- és Vörös-tengerben kifogástalan eredménnyel végez.

Az ő szelleme áthatja egész tengerészetünket, melyet a hű kötelességteljesítés, az önfeláldozás és emberiség oly kiválóan jellemez. Számátalan tanujelét tapasztalhattuk e tulajdonságoknak csak az imént is Kréta szigetének ostromzárólása alatt.

Ha mi magyarok különösebben meleg rokonszenvvel kísérjük őt fényes, de számtalan akadály által megnehezített pályafutásában, magyarázatát leli abban, mert 14 évi kormányzata alatt nem mulasztott el egy alkalmat sem a ma-

A „RE D'ITALIA” OLASZ PÁNCZÉLOS HAJÓ ELSÜLYESZTÉSE A LISSAI CSATÁBAN.

kellett változniok, valamint a technikának is. Egészen új szabályzatokat dolgoztatott tehát ki a személyzet kiképzetésére céljából, továbbá a hajók s az azokhoz tartozó anyagok fentartását illetőleg, valamint az oly fontos jelzési és hajóműveletek tárgyában.

Új szabályzatokat és tanfolyamokat kellett alkotni úgy a tisztek, mint a legénység számára a tűzérés, torpedó, tengeri aknák, távirászat és

A FEJEDELMI VENDÉGEK A MAGYAR TUD. AKADEMIA PALOTÁJÁNAK KAPUJÁNÁL.

gyar nemzet iránti rokonszenvének és becsülésének tanujelét adni. Higgadtan itélő, nagy látókörű államférfiú lévén, a kormányzó körökben nála egy sincs a ki Magyarország sulyát a monarchiában helyesebben fogná fel.

Kíváncsok, hogy e kiváló férfiú, a ki hadi tetteivel fényt árasztott tengerészetre, a ki megadta annak a kellő új szervezetet, a ki gondoskodott a személyzet alapos oktatásáról, még sokáig álljon haditengerészetünk élén.

Végül nem hallgathatjuk el azt sem, miszerint nem egyszer hallottuk tőle mély sajnálatát kifejezni a fölött, hogy a magyar ifjak közül oly kevesen választják az oly fontos és tisztességes haditengerészeti pályát. Bármegszívlelnékifjaink a kitünő férfiú ez óhaját. *Reményi Antal.*

A jubiláló, népszerű tengernagy ezidő szerint Sandhof várkastélyában, Klagenfurt mellett, a Sterneckek ez ősi fészében tartózkodik. Oda vonult vissza, hogy az ünnepelést kikerülje, a mi azonban csak részben sikerült s a személye iránti közlekedés nyilvánulását még sem kerülhette ki. Az ünnep előestéjén a klagenfurti önkéntes tüzoltók

a zuhogó esőben is kivonultak a városból a szomszédos kastély elé és nagyszerű fátylós menetel adtak kifejezést tiszteletüknek.

Az ünnep napján a küldöttségek tisztelegése vette kezdetét. Az első *Pittner*, *Minuttillo* és *Perin* admirálisok vezették, meghozván a haditengerészet üdvözlőit, azután jött a hadiszergegyár munkásainak küldöttsége, átnyújtván egy művészi kivitelt feliratot. Követte ezt a tartományi főnök *Gocsz* gróf, *Karinthia* tartománya nevében üdvözlőlvén a tengeragyot, *Ramberg* báró altábornagy a hadsereg nevében, *Hoyos* gróf, a veteránok és még számos más egyesület. Hat órákor *disztribúció* volt, melynek folyamán a jubiláló fenkölt szavakban mondott pohárköszöntőt Ő Felségére. A sötétség beálltával a várkastély parkja tündéres kivilágításban ragyogott. Egyebek közt egy transparent a lissai csatának egyik jelenetét igen ügyesen ábrázolta.

A sürgöny és levél útján küldött szerencsekívánatoknak se szere, se száma nem volt. Mint tudva van, Ő Felsége elismerő kéziratot intézett a tengernagyhoz s a Szent-István-rend nagykeresztjével tüntette ki, s Vimos német császár is üdvözlözte jubileuma alkalmából. *R. A.*

A ROMÁN KIRÁLYI PÁR BUDAPESTEN.

Alig egy hétre a német császár budapesti időzése után, a román királyi pár jött Budapestre s itt viszonzta királyunk látogatását, melyet éppen egy esztendővel ezelőtt tett Bukarestben, hová a Vaskapu ünnepélyes megnyitása után utazott. Tisztelettel fogadta a magyar főváros annak a szomszédos országnak királyát, mely eddig rokonszenvet nem mutatott Magyarországra, sőt túlzóbb politikusai a hazánkban lakó románokat is annyira igyekeznek fölizgatni ellenünk. Bukarestben a látogatást kezdet óta nagy ellenszenvvel nézték, inkább szerették volna, ha Bécsben történik, s nem a magyar székvárosba jó Románia királyi megpecsételni a szövetséget, mely őt az osztrák-magyar monarchiához köti. Károly király budapesti látogatása alkalmából a bukaresti lapok közül néhány szélső ellenzéki gyászkeretben jelent meg, s az izgató hangok újra megszólaltak Magyarországra ellen.

Károly király nejével, a poétikus lelkű *Erzsébet* királynéval, — ki *Carmen Sylva* néven ismert írónő — jött Budapestre, németországi időzése után. A legnagyobb szíveség várta itt, Budapest közönsége fölfogta a tény jelentőségét, hogy Románia királyi párja éppen Budapestet viszonzza a látogatást.

A román királyi pár szept. 28-án délután érkezett Budapestre. A német császár fogadására földszintet város ékítései közé a német zászlók és címerek helyébe oda tűzték a román zászlókat és címereket. A budai királyi palotától a központi indóházig nagy tömeg hullámozott. Lelkesült örömmel köszöntötte útján királyunkat, mikor nyitott fogatban indult vendégei fogadására. Tüntető lelkesedéssel fordult a közönség Ő felsége felé, hogy kifejezze érzelmeit, melyek a király szept. 25-iki leirata után már várták a kitörést.

Az indóházban együtt voltak a királyi vendég érkezését bensővé és ünnepélyessé tevő méltóságok és hatóságok. Az uralkodó család tagjai közül ott voltak: *József* és *Ottó* főherczegek, *Mária Józsefa* főherczegnő, továbbá a miniszterek, fényes egyenruhájú tábornokok. A királyi kevéssel harmadfél óra előtt érkezett meg s míg a román király vonata megjött, a peronon összegyűlt urakkal beszélgetett. Ő felsége huszártábornoki egyenruhában jelent meg, a román király a 6-ik gyalogezred egyenruháját öltötte fel, a Szent-István-rend szalagjával. A vonat a román himnusz hangjai közt robogott be. A két uralkodó kétszer megölelte és megcsókolta egymást. Királyunk *Erzsébet* királynénak kezét akart csókolni, de a királyné elhárította ezt, mire Ő felsége megölelte és homlokra csókolt. A királyné és *Mária Józsefa* főherczegnő is nagy melegséggel üdvö-

Klász fényképe.

A ROMÁN KIRÁLYI PÁR BUDAPESTEN. — A díszszázad a királyi pár megérkezése után hazavonul a keleti pályaháztól.

zöldték egymást. A városba vonuláskor királyunk és Károly román király együtt ültek a kétfogatú hintóban, utánok *Erzsébet* királyné és *Mária Józsefa* főherczegnő. A tömeg üdvözlése végtől végig a legőszintébb volt. *Erzsébet* királyné zsebkendője lobogtatásával viszonzta.

Fent a budai várkastélyban *Klotild* és *Augusta* főherczegnők fogadták a királyi vendégeket, a zászlós uraktól körülvéve.

Délután 5 órákor volt az udvari ebéd. Erről a felségek, főherczegek és főherczegnők az operaszínház díszelőadására mentek. A színpaddal szemközti udvari páholy középső részét a két király és *Erzsébet* királyné foglalták el; jobbról *Ottó* főherczeg és neje, *Mária Józsefa* főherczegnő; balra *József* főherczeg és neje, *Mária Józsefa* főherczegnő. A fényes közönség hosszas éljenzése köszöntötte a fejedelmi vendégeket. Előadásra került *Liszt* Ferencz egyik magyar motívumú „*Rhapsodiája*”, melyet a zenekar *Erkel* Sándor vezetése alatt kitünően adott elő. Aztán gr. *Zichy Géza* „*Atár*” operájából a második felvonás, majd a „*Hunyadi László*” opera második felvonása, *Allaga Géza* „*Romanesca*” zeneműve és a „*Csárdás*” ballet ama részlete, mely az erdélyi lakodalmat tünteti föl. A felségek a közönség éljenzései közt hagyták el a színházat, s az utcák is tovább adták ezt.

Másnap, szept. 29-ikén a román királyi pár a városban tett látogatást. Ő felsége királyunk és *Ottó* főherczeg kíséretében mentek el a magyar tud. akadémia palotájába, s megtekintették ott az országos képtárt. *Wallacis* miniszter fogadta a fejedelmi látogatókat, az előcsarnokban bemutatta nekik: *Kammerer* Ernő kormánybiztos, dr. *Peregry* János titkárt, *Beer* József restaurátort és *Petrovics* Arzén főmérnököt, a kikhez a román királyné kíváncsúságára még *Benczúr* Gyula mester, kitünő festőnk, és *Hubay* Jenő zeneművész csatlakoztak. A királyné különös örömet fejezte ki, hogy a két művész megjelent. *Benczúr*hoz fordulva, megjegyezte, hogy az ő birtokában is van a mesternek egy igen szép műve. — „Tudom, felsége, a Rákóczy elfogatása”, — válaszolta a mester. — „Nagyon szép kép”, — jegyezte meg Károly király. — „A kép egyik díszé képtáramnak”, — egészítette ki a királyné mosolygva. — Majd *Hubay* Jenőhöz fordult a királyné s meghívta őt és feleségét Sinaiba. A királyi látogatók erre megkezdtek körutjukat a palotában, a hol a miniszter és a kormánybiztos kalandozták őket. Megtekintették az Akadémia dísztermét is; a királyné, mikor a gyönyörű falfestményeket meglátta, felkiáltott: „Hiszen ez nagyszerű!” Azután sorra járták a képtár összes

termeit, s a látogatás befejeztével a királyi vendégek ezután a miniszter kérésére beirták nevüket a látogatónyombe. Első helyen a mi királyunk írta: *Ferencz József*. Azután a román király így: *Carol*; majd a román királyné: *Elisaveta*; végre pedig *Ottó* főherczeg magyarul így: *Ottó főherczeg*. A bucsúzóskor a román királyné *Kammerer* kormánybiztos meghívta Sinaiba, hogy palotájának rendezés alatt álló képtárát tekintse meg. A román királyi pár és királyunk ezután még egyszer megköszönte a megjelent uraknak a kalauzólást s azzal kocsiakra ültek. Királyunk a román királynéval egyenesen a királyi palotába tért vissza, Károly király pedig osztrák-magyar gyalogezrednek tisztikarát látogatta meg a *Károly-kaszárnyában*, hol tiszteletre lakomát rendeztek. Az asztalnál *Wischinka* ezredes köszöntötte fel Károly királyt, ki azután az ezred tisztikarát élte. Délután folytatták a város megtekintését a román felségek, kikkel együtt ment az új országházba királyunk is, onnan pedig a park-klubba. Mind a két helyen hosszabban időztek. A park-klubban *Erzsébet* királynénak kedves meglepetésére szolgált, hogy műveinek egész gyűjteményét ott találta. Sajnálatos volt, hogy az idő rövidsége miatt *Jókai*val nem találkozhatott. B. *Atzél* Béla igazgató szolgált felvilágosításokkal. A királynénak a bucsúzóskor b. *Dániel* Ernőné, az egyik alelnöknő kezét akart csókolni, de a királyné visszavonta kezét s arcán csókolta meg a bárónét.

Délután 6 órákor volt az udvari díszebéd, melyen a két király felköszöntötte egymást. Királyunk örömet nyilvánított, hogy a látogatás az ő népei közt fennálló kitünő viszonyoknak megadja az állandó s szoros barátság jellegét. A román király megemlékezett a „gyönyörű fogadtatásról” s poharát a császár és király, s a császárné és királyné egészségére ültette. Ebéd után a felségek a keleti pályaudvarhoz hajtottak a nép sűrű éljenző tömegei közt. A román királyi pár 9 óra 15 perczkor utazott el Bukarestbe. A budai várba visszatérő királyt megvárták a főváros ezrei az utcán és szívből köszöntötték.

Előfizetési fölhívás.

A „*Vasárnapi Ujság*”, a legrégibb magyar szépirodalmi és ismeretterjesztő képes lap, újabban hetenként egy félüvel bővülve, „*A Vasárnapi Ujság regénytára*” című

állandó szépirodalmi melléklettel jelenik meg, mely, mint a föllep, szintén művészi képeket van díszítve. — A „*Vasárnapi Ujság*” a női munkára és divatra vonatkozó képeket és cikkeket is ad, s felvétenként művészi becsű nagy képmellékletet. Összesen több mint ezer képet évenként.

A „*Vasárnapi Ujság*” társalapja, a most már 43-ik évfolyamában lévő „*Politikai Ujdonságok*”, melynek állandó ingyen melléklete a „*Magyar Gazda*” című gazdasági és kertészeti képes lap. — A „*Politikai Ujdonságok*” minden száma a napi eseményekre vonatkozó több képet közöl.

Mind a két lapnak kiegészítőjéül szolgál a „*Világkrónika*” című képes heti közlöny, mely hetenként egy iven, számos képpel illusztrálva jelen meg.

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEINK.

	egész évre	félre	negyedre
A Vasárnapi Ujság	8 frt. — kr.	4 frt. — kr.	2 frt. — kr.
A Világkrónikával együtt	9 • 60 •	4 • 80 •	2 • 40 •
A Vasárnapi Ujság és	13 • —	6 • —	3 • —
Politikai Ujdonságok	13 • 60 •	6 • 80 •	3 • 40 •
A Világkrónikával együtt	13 • 60 •	6 • 80 •	3 • 40 •
Csupán a Politikai Ujdonságok	5 • —	2 • 50 •	1 • 25 •
A Világkrónikával együtt	6 • 60 •	3 • 30 •	1 • 65 •

Az előfizetés bármelyik hónap elsejétől kezdve eszközölhető.

Az előfizetések a „*Vasárnapi Ujság*” és „*Politikai Ujdonságok*” kiadó-hivatalába, Budapest, Egyetem-utca 4. küldendők.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A Kisfaludy-társaság szeptember 29-ikén ült össze először a nyári szünet után. Nagy közönség jelent meg.

Gyulai Pál elnök az ülés elején *Pulszky* Ferencnek szentelt kegyeletes szavakat. Röviden vázolta *Pulszky* életpályáját, majd így szólt: „Temetésén társaságunk testületileg jelent meg s koporsójára az elnökség koszorút küldött. Kérem ez intézkedés tudomásul vételét s indítványozom, hogy halálán

Klász fényképe után.

A ROMÁN KIRÁLYI PÁR BUDAPESTEN. — MEGÉRKEZÉS A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADEMIA PALOTÁJÁHOZ.

érzett fájdalomnak jegyzőkönyvileg is adjunk kifejezést és zárt ülésünkön gondoskodjunk a felette tartandó emlékbeszédéről.

Az előterjesztést elfogadták. *Beöthy* Zsolt titkár jelenti, hogy a VI. kerületi állami főreáliskola könyvtára és Szilágyi Dezső 100—100 forinttal a társaság alapítói közé léptek. A nyár folyamán a társaság küldöttségével képviseltette magát a segesvári Petőfi szobor leleplezési ünnepén. A felolvasások sorát *Baksay* Sándor nyitotta meg, «Dáma; történeti körkép» cím alatt szatirikus történeti rajzát adva a Mohács előtti állapotoknak. (*Baksay* e tetszéssel fogadott fölolvása egy részlet azon elbeszéléséből, melyet az érdemes szerző a «Vasárnapi Ujság» számára írt.) *Szász* Károly olvasta fel ezután élénk tetszés között néhány költeményét, melyeknek egy részét szerző lapunknak volt szives közlés végett átengedni. Végül *Vértesy* Arnold olvasta fel «A tekintetes ur» című elbeszélését szintén tetszénnyilvánításoktól kísérve.

A régészeti és embertani társulat havi ülését, szeptember 28-án tartotta *Forster* Gyula elnöke alatt, ki szépen emlékezett meg *Pulszky* Ferenczről, a társulat volt diszelnökéről, a kinek a nevéhez fűződik a társulat legtöbb sikere is. Indítványozta, hogy *Pulszky* családjához részvétiratot intézzenek, a mit egyhangulag is elfogadtak. — *Dr. Kuszinszky* Bálint az aquineumi Castrum helyekvének kérdéséről érkezett. *Dr. Gerece* Péter a feldebrői altemplomról olvasott föl ismertetést a saját észleletei alapján. Végül *Dr. Szendrey* János tett jelentést a társulati ügyekről.

Az erdélyi közművelődési egyesület közgyűlése. Az *EMKE* november 14-én tartja Kolozsvárt XII. évi rendes közgyűlését, melynek legfontosabb tárgya az új elnök választása. Három jelölt körül csoportosulnak az egyesület tagjai: *Béldy* Ákos gróf, *Kuun* Géza gróf és *Ugron* Gábor, a ki azonban kijelentette, hogy semmi körülmények közt sem fogadja el az elnökséget. Az elhunyt elnök, gróf *Bethlen* Gábor fölött gróf *Kuun* Géza alelnök tart emlékbeszédet.

MI UJSÁG?

A nagy napok. Már régen nem volt Magyarországon az eseményeknek oly mámorító hatása, mint a legutóbbi napokban, melyek a nemzeti öntudatot büszkeséggel és meglepéssel töltötték el. A német császár magyarországi látogatása a politikai helyzet oly alakulása közepette történt, melynek fogva a látogatást a legnevezetesebb események közé kellett iktatni. Magyarország fővárosa ekkor üdvözölt hosszú századok után először hatalmas uralkodót falai közt. A magyar király teljes fényében trónolt magyar székvárosában, és tisztán, erőteljesen emelkedett ki Budapest a világ elé mint királyi székhely. Megragadón adott kifejezést Vilmos német császár Magyarország államiségének történeti múltja iránti elismerésének, haladása és kulturális élete nagyrabecsülésének, és a császár ékesszólásának egész hatalmával üdvözölte jó királyunkat, mint a hűséges magyar nemzet uralkodóját, s üdvözölését a magyar szívek érzésén és nyelvéen magyarul fejezte ki, e szavakkal: «*Eljen a király!*» Visszhangzott ez széles Magyarországon s meghallotta földrésünk a német császár beszédét. A felbuzdult magyar nemzet szívéhez fordult aztán királyunk szept. 25-iki királyi rendeletével, melyet b. Bánffy miniszterelnök közölt intézett. Üdvartatása költségeire való hivatkozással rendeli el, hogy a magyar történet tíz kiváló alakjának ércszobrot állítsanak a főváros terein. Megnevezte, hogy kiknek: szent *Gellért* csanádi püspöknek, ki vértanúi halált szenvedett, s kinek nevét egy hegyre ruházták rá a hálás emlékezet; *Pázmány* Péternek, a hitbuzgó esztergomi érseknek, ki az egyetem első alapjait vetette meg; *Bocskay* István és *Bethlen* Gábor erdélyi fejedelmeknek, kik szabadsághősök és a vallásellenlenség harcosai; *Hunyadi* Jánosnak, a kereszténység bajnokának, s ama nagy korszak hősének, melyet a Hunyadiak korszaka címen ismerünk a nemzet történetében; *Zrínyi* Miklósnak, a szigetvári hősnak; *Pálffy* János hadvezérnek, ki a trónnak kiváló híve volt; *Anonymus*nak, Béla király névtelen jegyzőjének, ki az első magyar históriát írta; *Verbóczy* Istvánnak, a nagy törvényudnának, és *Tinódy* Sebestyénnek, ki a zivataros és harcosi múltból a hazafias költészet képviselője. Ujongó örömmel fogadta a királyi kéziratot az egész ország s a törvényhatóságok halálisan fordultak köszönetükkel és

üdvözlésekkel a trón és kormány felé. Budapest egyetemi ifjúsága a királyi kézirat megjelenése napjának estjén fátylas menetben vonult a királyi palota elé. Sok városban kiváltságát rendeztek. A kormányt táviratok köszöntötték. Budapest főváros hatósága rögtön intézkedett, hogy rendkívüli közgyűlésben fejeztessék ki hódolatát. A törvényhozás is ez események hatása alatt gyűlt össze. A királynak a nemzettel való együttérzése hatotta át az egész országot.

A főváros törvényhatósága szept. 30-án rendkívüli közgyűlésben, *Márkus* József polgármester lelkes beszéde után egyhangulag elhatározta, hogy Budapest lakosságának mély háláját és tántorít-

hercegei folkereste *Timon* Ákos egyetemi tanárt, hogy a fiatal főhercegei tanítását vállalja el. *Timon* természetesen a legnagyobb örömmel vállalkozott a föladatra.

Lipót bajor hercegei Visegrádon. *Lipót* bajor hercegei, királyunk veje, az utóbbi napokban a visegrádi kincstári erdőségekben cserkészett. Igazi vadász-szenvedélyvel járta keresztül-kasul a gazdag szakszámot kínáló erdőséget és két pompás szarvasbikát terített le. A hercegei Visegrádon a cserkészésnél annyira átfázott, hogy az udvari orvost távirattal hívták hozzá. Az orvos jelentéktelen hülést konstatait s így a hercegei szeptember 27-ikén elutazott Gödöllőre.

Klotild főhercegnő. Ferencz Ferdinánd főhercege. Augustia főhercegnő. II. Vilmos német császár. Mária Jozefa főhercegnő. A király. Ottó főhercege. József Ágost főhercege. József főhercege. R. Hirsch Nelli rajza.

A NÉMET CSÁSZÁR BUDAPESTEN. — AZ UDVARI PÁHOLY AZ OPERAHÁZI DÍSZELŐADÁSON.

hatatlan hűségét küldöttségileg tomacsolja ő felsége előtt. A küldöttséget a polgármester vezeti. Ugyane nap estjén a várost kiválgtatták. A gyönyörű őszi estén a lakosság nagy tömegekben lepte el az utcákat és tereket, s a Dunapartot. A mellék utcák ablakaiban is mindenütt ott égett a gyertyák. A kiválgtatásnak tíz óra volt vége.

Az udvar köréből. *Erzsébet* királyné, egy évi távollét után október első napján reggel Budapestre érkezett s itt tölti az egész hónapot. E közben *Gizella* főhercegnő is eljön. A király elutazása e hó 2-ikára volt kitűzve, de 10-ikén ismét visszatér.

József Ágost főhercegei közjogi tanulmányai. *József* Ágost főhercegei, *József* főhercegei fia, egy esztendőre szabadságoltatta magát a katonaságtól abból a célból, hogy ez idő alatt a magyar alkotmányt és a magyar közjogot tanulja. *József* fő-

Ráczkeve ünnepe. A Csepel-szigeti *Ráczkeven* szept. 26-ikán fényes hazafias ünneppel leplezték le Árpád szobrát és nyitották meg az Árpád-hídat. A fővárosból és a megyéből számosan mentek le az ünnepre, a környékbéli apraja-nagyja is ott gyűlt össze. A fővárosból érkezettek *Szilágyi* Lajos főszolgabíró üdvözölte.

Az ünnepélyen ott voltak: *Rakovszky* I. az állami főszámszék elnöke, *Beniczky* F. főispán, *Beniczky* Lajos alispán, *Dárday* Sándor és *Zsák* Hugó miniszteri tanácsos, *Károly* János kanonok, *Fehérmegye* történetének tudós bűvára, *Bartók* Lajos, a Petőfítársaság alelnöke, *Tóth* József tanfelügyelő, *Földvály* Miklós és *Hajós* József orsz. képviselők, *Belágh* Imre tiszti főügyész, *Kun* Gyula fővárosi tanácsos, *Hindy* Kálmán főv. bizottsági tag, *Dalmady* Győző pestmegyei árvászeki elnök, *Szász* Gyula szobrász, *Csapó* Loránd és *Ladányi* László főszolgabírók, *Forster* Lajos jószágigazgató, stb. Beláthatat-

lan néptömeg gyűlt össze. A helybeli dalárda élénkelvén a himnuszot, *Földvály* Miklós, a szoborbi-zottság elnöke szép beszédben mondta el a szobor keletkezésének történetét, és átadta az emléket a község bírájának, *Mészáros* Györgynek, a ki lélek-ből fakadó szavakkal, magyarosan köszöntö meg a jó urak ajándékát. *Kun* Gyula fővárosi tanácsos Budapest babérkoszorúját tette a szoborra. *Bartók* Lajos adta elő ezután alkalmi ódját «Árpád hős magzatjai» czimen. (A költeményt egész terjedelmében mai számunkban közöljük.) A költemény nagy hatást tett. Közbe is sokszor éljenek, végül pedig hosszú taps és éjlen kísérte. — Még a szobor alapkövébe való okiratot olvasta föl *Havillás* István jegyző; a dalárda éneke mellett irták alá és helyezték el. Most a közönség az Árpád-hidhoz vonult, a hol a hidat *Szilágyi* Lajos főszolgabíró, mint a

Czikkei többnyire a «Természettudományi Közlöny»-ben és a «Mathematikai és Fizikai Lapok»-ban jelentek meg. Az utóbbi tudományos folyóiratnak ma is szerkesztője.

Paulay Ede siremléke. A nemzeti színház volt érdemes igazgatójának, *Paulay* Edének a kerepesi-uti temetőben nyugvó hamvai fölé szeptember 26-ikán állították föl a díszes siremléket. Megjelent *Perczel* Dezső belügyminiszter is. Az ünnepélyt Fesztetits Andor gróf, a nemzeti színház igazgatójának beszéde nyitotta meg, a ki méltatta *Paulay* érdemeit. A beszéd végső szavainál lehullt a lepel az emlékről, mely magas márvány obeliszk. A feketes márványból emelkedik ki *Paulay* Edének

land) Filadelfiába érkezett, azt jelentette, hogy az ivigtuti benszülöttek, néhány napra *André* fel-szállása után, mintegy 1000 láb magasságban egy léghajót láttak. A léggömb porosz tanár, ki Grön-land alapos ismerője, e hírré csodálkozást fejezi ki, hogy mért nem száll ki *André* Ivigtutban, a hol meglehetősen sokan laknak európaiak és ame-rikaiak is. Ivigtutnak azonfelül gőzhajó össeköté-tése is van, ennél kedvezőbb helyen nem is száll-hatott volna le.

Kitüntetések. Abból az alkalomból, hogy II. Vil-mos császár *Mikszáth* Kálmánt, a «Budapesti hir-lapírók egyesületé»-nek elnökét a korona-renddel tüntette ki, az egyesület szept. 26-án diszlakomát rendezett az Országos kaszinó nagyeremében, melyen számosan felkösztöntöttek *Mikszáth*ot. Az *Ott-hon* tisztikara és választmánya pedig *Beöthy* Zsolt vezetése mellett tisztelgett *Rákosi* Jenőnél, hogy az egyesület üdvözlését tolmácsolja, mert a német császár *Rákosi* Jenőt a korona-renddel tüntette ki. — *Berczik* Árpád miniszteri tanácsost, a minisztertel-nökség sajtóosztályának vezetőjét, ki irodalmunk-nak már évtizedek óta kedvelt derék munkása, egy előkelő rendjellel, a vörös sas-rend 2-od osztá-lyával díszítette föl Vilmos német császár. — Az utóbbi napok kitüntetései közül még külön föl kell említenünk azt is, hogy *Károly* román király budapesti időzése alatt a másodosztályú korona-renddel tüntette ki *Dr. Jeszenszky* Sándor miniszteri tanácsost. Ismeretes dolog, hogy *Jeszenszky* a mi-niszterelnökség nemzetiségi osztályát vezeti és eb-ben a minőségben épp annyi tehetséggel, mint tapintattal kifejtett munkájáért sok megtámadtatás-nak is volt kitéve nemely nemzetiségi túlók részé-ről. A méltatlan támadásokért fényes elégtételt *Je-szenszky*nek az a kiváló kitüntetés, a mely épen a román király részéről érte.

A képtolvaj. *Dr. Lenkei* Béla budapesti orvost, ki az országos képtárból egy *Murillo*-féle kisebb képet s *Van der Neer* tájképét lopta el, aztán Bécs egyik képtárból lopott, de itt rajta vesztett, a mult héten a bécsi lopásért az ottani törvényszék két évi börtönrre ítélte. A budapesti képtári lopás-ért még a budapesti fenytő törvényszék is szá-mol vele.

«The Gresham» életbiztosító-társaság Londonban. E társulat 48. évi jelentése, mely az 1896. évi december 31-én befejezett üzletéről szól és a részvényesek 1896. évi április 27-én tartott rendes közgyűlése elé terjesztett, ren-delkezésünkre állván, következő főpontjait közöljük. Az 1896-ik évben 8654 kötvény 80.577,950 korona tökésszagról lett kiállítva. A díjbételek, levonva a visszafizetésért fizetett összeget, 22.823,521 korona 56 fillérre rugtak, mely összegben a 3.444,322 korona 19 fillért tevő első évi díjak bennfoglaltnak. A kamatszámra mérlege a lefolyt üzleti évben 4.500,655 korona 21 fillért tett ki, és a társaság jö-vedelmét a díjbételekkel együtt 27.384,168 korona 77 fillérre emelte. A társaság az elmúlt évben 10.164,913 korona 02 fillért utólványozott oly követelések alapján, melyek élet-biztosítási kötvényekből eredtek. Lejárt kifizetések és vegyes biztosításokra 2.522,808 korona 96 fillért, visszavásárlásokra 1.379,912 korona 19 fillért fizetett ki a társaság az elmúlt évben. A biztosítási és járadékállapot a lefolyt üzleti évben 10.249,081 kor. 56 fillérrel gyarapodtak. Az aktívák főösszege 1896. december 31-én 157.805,340 korona 21 fillérre rugtak. Tükelvételtek: 490,778 korona 85 fillér angol és orosz állami papirokban, 389,524 korona 90 fillér indiai és gyar-mati kormányok értékeiben, 29.169,911 korona 15 fillér idegen államok értékpapirjaiban, 7.810,090 korona 21 fillér vasuti részvények, elsőbbségek és garantáltak, 60.410,658 korona 13 fillér vasuti és egyéb kölcsönkötvényekben, 17.411,131 korona 96 fillér a társaság ingatlanaiiban (ezek között vannak a társaság budapesti és bécsi háza), korona 3.368,138 kor. 12 fillér jelzálogokban és 33.738,107 korona 48 fillér különböző értékekben.

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a legközelebbi napokban: *Simon* Károly, szilvási ref. felkész, 62 éves korában. — *Balogi* BALOGHY ALADÁR, cs. és kir. nyug. őrnagy, 56 éves korában, Egerben. — *STORCH* SAMUEL GUSZ-TIV, Beszterce-Naszódmegye járdi járásának fő-szolgabírája, 38 éves korában, Besztercezen. — *Szentkirályszabadjai* ROSOS MIKLÓS, 1848—49-iki honvédfőhadnagy, ügyvéd, a zirczéi takarékpénztár ügyésze, 72 éves korában, Zirczen, s holt-testét Szent-Király-Szabadjára szállították, a csa-ládi sirboltba. — *DUNKEL* KÁROLY, 1848/49-iki hon-véd, Eperjes városának derék polgára, 85 éves korában. — *KRENNEDITS* ZSIGMOND, takarékpénztári nyug. könyvezető, 57 éves korában, Érsekújvárott. — *HAINZL* SZÉKERN, magánzó, 72 éves korában, Győrött. — *Id. DOBBONTI* JÁNOS, a fővárosi törvény-hatósági bizottságának huszonnyolcz éven át volt tagja, 78 éves korában, Budapestben. — *ROLKÓ* ROBERT, Esztergom főegyházmegyei novendékpap, Budapestben. — *Dr. KOHN* ARMIN, szigetvári rabbi. — *Ifj. HORVÁTH* GRÖRÖS, kegyesrendi hitnallgató és tanárjelölt, 22 éves, Budapestben. — *ASZTALOS* SÁN-dor, nyug. tanító, 70 éves korában, Hódmező-Vásárhelyen. — *KÖSZEGHY* WINKLER JÁNOS, törvény-hatósági bíró, 70 éves korában, Eperjesen. — *Dr. FUCHS* EDE, Békés vármegyei tiszteletbeli főorvos Szarvason. — *LENESE* MIHÁLY, bányász, negyven-nyelczas honvéd, 70 éves korában, Bakabányán. — *DEUTSCHLANDER* MIHÁLY, tatabi nagykereskedő. — *MILASSIN* KÁROLY, végzett jogász, 43 éves korában,

Dr. Hőgyes korszakos találmánya

Asbest-talpbélés

Nincs bőkeményítés!
Nincs lábízadás
Nincs megfűlés!
Nincs semmiféle lábbaj!

Követeljük az
Asbest-talpbélést
cipészeinktől.

Felnőtteknek 35—46 szálmgig
frt 1.—
Gyermekeknek 20—34 — „54
csak utánvét mellett.

Dr. Hőgyes találmánya
szabadalom védi minden
országban. — bővebb felvilá-
gosítást kézzelgél ad

„Az Első magyar asbestáru-gyár”
Budapest, VI., Sziv-utca 18.

Kapható kicsiben **VÁRADI BELA** urnál IV. ker.
Kishid-utca 9. szám.

7392

A női szépség

emelésére, tökéletesítésére és fenntartására legkifünőbb, teljesen ártalmatlan, vegyítészta és zsermentes készítmény a 7163

Margit Crème.

Rövid idő alatt szünteti szepölő, májfoltot, pattanást, bőrtakát (mit-esser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ránczokat és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is tölde bájos arczsinat kölcsönöz, ára 50 kr., nagy 1 forint. Margit hölgyor 60 kr., 3 színben. Margit szappan 35 kr. Margit fogpép (Zahnpasta) 50 kr.

Készítő FÖLDES gyógyszer-tára, Aradon Deák Ferenc-utca 11. sz.

Főraktár: Török József gyógyszer-tára, Budapest Károly-utca 12.

Czerny-féle**Keleti rózsatej**

oly meglepően tölde, tiszta, fiatalos arczbőrt

szerez, mely semmi más szer által el nem érhető; kitölde hatású májfolt, szepölő, pörseések, bőrtakát, nem szép arczörösség s a bőr minden tisztálansága ellen, megszünteti a sárga vagy barna arczsinat s egyaránt alkalmas minden testrésze. Ára 1 ft. Balsamzappan hozzá 30 kr.

Törvényesen védett, lelkiismeretesen megvizsgált és valódi minőségben kapható 7180

ANTON J. CZERNY, Bécs.

XVIII. Carl Ludwigstrasse 6. (saját házában).

Szétküldés utánvétellel. Prospektus ingyen és bérmentve. Raktárak a nagyobb gyógyszer-tárakban és illatszertárakban.

Vezérközpontosítás és magyarországi főraktár Budapest **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszer-tárán.

Kathreiner-féle

Kneipp maláta-kávét

Ejnye be jó!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen

legjobb hatású szer a **RÉTHY-féle pemetefű-czukorka**, mely ezen bajokat gyorsan megszünteti. Kapható minden gyógyszer-tárban. Egy doboz ára 30 kr., 5 doboz-
zal 1 ft 50 kr-ért bérmentve küld.

Réthy Béla

gyógyszerész Békés-Csabán.

Csak akkor valódi, ha minden doboz fenekén aláírásom látható.

Réthy Béla
gyógyszerész

Menyasszonyi selymekelmék

fehér, valamint fekete és mindenféle más színben igazi gyári áron a valódi- és tartósságát való jóállás mellett, méterenkint 35 krtól 12 ftig, porto- és vámmentesen házhoz szállítatnak. Legjobb kézzel készített megrendelési forrás magának részére. Ezaz mag szer elismerő irat. Minták bérmentesen küldetnek. Svájczba a levélporto kétszeres.

GRIEDER ADOLF ÉS TSA
selymekelme-gyárak szövetségse Zürich. 0940
Spanyol kir. udvari szállítók. Spanyol kir. udvari szállítók.

A legszebb

élő virágokat, esküvői és egyéb csokrokat, alkalmi koszorukat, dísznövényeket és virágokat legutányosabban szállít

REINISCH TESTVÉREK

kereskedelmi kertészete, VII. kerület, Gízella-ut 33. szám.

VIRÁGCSARNOKA

Deák-tér, a földalatti villamos vasut kioszkjában.

Vidéki megrendelések postafordultával a leggyorsabban eszközöltetnek. 7252

Báró Glaubitz Alfons

gazdasága és méhésztetőből mérsékelt áron kaphatók:

élő méhrajok, méhkaptárak

saját készítmény, tetszés szerinti méretben. **Rajszállító-ládák, műlep. A méhésztetőhöz szükséges gépek és eszközök.** — Fajtenyésztésünkben: normandiai óriás nyulak, diszgalambok, fajbaromfiak, tojások és gyümölcskosarak. Megrendeléseket elfogad és árjegyzéket küld kíváncsi bérmentve: **br. Glaubitz Alfons** gazdasága, méhészteti kiviteli telep elárúsítása Budapest, Garay-tér 11. sz. 7249

41. SZÁM. 1897.

BUDAPEST, OKTÓBER 10.

44. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: **VASÁRNAPI UJSÁG** és 1 egész évre 12 ft. **POLITIKAI UJDONSÁGOK** együtt 12 ft. 6. Csupán a **VASÁRNAPI UJSÁG** 8 ft. 4. Csupán a **POLITIKAI UJDONSÁGOK** 5. 2.50. Kiföldi előfizetésekre a postailag meghatározott viteldij is csatolandó.

ERZSÉBET KIRÁLYNÉ ITTHON.

RAGYOGÓ DÍSZT, pompát öltött Budapest fő- és székváros, hogy királyunk koronás vendégeit méltólag fogadhassa s itt létök alatt a tiszteletadás minden jelével ünneplhesse. S e dísz, e pompa nemcsak csillogó külsőség volt. Öszintén párosult vele a szívek igazi öröme is, mert mindenki érezte és megértette, hogy ezek a fejedelmi látogatások oly nagy fontosságú politikai és történelmi események voltak, melyek megbecsülhetetlen értékű következményeket vonnak maguk után hazánk és nemzetünk életében.

De e szép napok zaja, mánora legkevésbé

sem tett bennünket fogékonytalanokká arra az újabb nagy örömré, a mely előbb szeptember 25-én királyunknak tíz magyar történelmi szobor állíttatására vonatkozó nagy lelki elhatározása miatt, majd pedig október 1-én az által ért bennünket, hogy mely hódolattal szeretett és tisztelt nagyasszonyunk, Erzsébet királyné ő felsége e napon haza jött hozzánk.

Igaz lelkesedéssel fogadta és üdvözölte felséges asszonyunkat az egész Magyarország, melytől most épen egy év óta volt távol. Távol volt tőlünk, nem mintha nem szeretne köztünk tartózkodni, hanem mert családi körülményei és egészsége ápolásának érdekei más helyeken való időzést tettek rá nézve szükségessé. Ehhez járult az a nagy építkezés, mely a budai vár-

palotát egy időre alkalmatlanná tette a benne való nyugalmas lakozásra, s mely miatt még jó darabig el nem hallgathatott ott a csákányok és kalapácsok csattogása, zaja.

Most azonban már mégis szán nekünk a feleséges asszony legalább egy hónapot, ezzel is bizonyítván, hogy szíve a megpróbáltatások közepette is változatlan hajlandósággal van telve azon ország iránt, melynek trónra lépte óta mindig őrangyala, hatalmas szósólója és kegyes pártolója volt még olyan esetekben is, mikor az udvar némely köreivel ellentétbe is jutott e miatt.

De viszont Magyarország is a legnagyobb hűséggel ragaszkodott és ragaszkodik ő hozzá úgy örömeiben, mint bánatában. Szerencséjének

ERZSÉBET KIRÁLYNÉ Ő FELSÉGE KÉT KIADATLAN ARCZKÉPE.

Magy. kir. szabad. Osztálysorsjáték.

Az Első magy. kir. szabad. osztálysorsjáték sorsjegyei

kaphatók:

A Budapesti takarékpénztár és országos zálogkölcson részvénytársaság váltóüzletében
Budapesten VI. ker., Andrassy-út 5. szám.

Tessék kísérletet tenni
és meg fog győződni, hogy patkányok és pöregerek kiűzésére minden körülmények közt legbiztosabb a **László József** gyógyszerész által feltalált
patkány pusztító-szer.
Bámulatos hatását és biztos sikerét ezernyi ezer elismerő nyilatkozat bizonyítja.
Ára 1 doboznak 1 ft., 6 doboznak 5 ft. használati utasítással. — Kapható:
LÁSZLÓ JÓZSEF gyógyszerésznél
Maros-Ujvár (Erdély). 7291
Budapesti főraktár: Egger-féle gyógyszer-tár a «Nádorhoz».

Magasabb nőnevelő-intézet.

A Horváth-féle nőgymnáziumban, valamint a hozzácsatolt elemi és ipariskolában mult hó 19-én kezdődtek a beiratások az intézet helyiségében. 6874

József-körút 19. szám.

•Megváltó gyógyszer-tára Puj, Erdély Hunyadmegye.
Ha szereti gyermekét, használja a kitűnőnek elismert **Kárpáti egészségi gyermek-tápkávé.**
Kapható a legtöbb gyógyszer-tárban s minden nagyobb kereskedésben.
1 doboz ára 18 krajczár.
Budapesti főraktár: 7290
EGGER-féle gyógyszer-tára «Nádorhoz».

LOHSE világhírű különlegességei
a bőr ápolására. 7067
EAU DE LYS DE LOHSE.
Hatvan év óta földmulhatatlan mint legkifünőbb bőrvix a tökéletes ifjú üdőség megtartására, valamint a nyári szepölő, napcsütés, pirosság, sárga foltok és az arc minden tisztálanságának biztos eltávolítására fehériben és rózsaszínben szőkéknek, sárgában barnáknak.
LOHSE liliumtej-szappan csodás illata, tisztasága és finomsága végett a legkifünőbb tolette-szappan. árja 60 kr., rózsaszín 1 ft.
Gyártmányaim vásárlásánál méltósággal mindig figyelembe véve:
GUSTAV LOHSE
46 Hegy-46 Berlin, udvari illatszertár.
Kapható Ausztria-Magyarország minden gyógyszer-tárában és jobb illatszertárakban. 7067

Hirdetések felvételnek a kiadó-hivatalban, Budapest, IV. Egyetem-utca 4.
Levél szerinti oktatás a Könyvvitelten
és 7341
számán
megtanulására, írta **Strell Károly**, a kereskedelmi tudományok tanára, Bécsben, Banernmarkt 9. sz. Próbalevél ingyen és bérmentve.

Feszty társaság palotájában
Városliget
Krisztus a keresztfán és Jeruzsálem
óriási körkép. Látható:
reggel 9 órától esti 8 óráig
Az esti órákban villanyvilágításnál.
Belépő díj 50 kr. 7172
Gyermekjegy 30 kr, katonajegy örmestertől lefelé 30 kr.

